

CAPILLA DE MÚSICA
SANTA MARIA
*DULZES ACENTOS,
AMARGOS SILENZIOS...*

07 MAR. '18

CARLOS MENA,
CONTRATENOR, LEIDING ·
CONTRE-TÉNOR, DIRECTION

GROTE ZAAL HENRY LE BŒUF ·
GRANDE SALLE HENRY LE BŒUF

“Stilte betekent rust, maar nooit leegte; ze is helder, maar nooit kleurloos;
ze is ritme; ze ligt aan de basis van elke gedachte.”

« Le silence est une tranquillité mais jamais un vide ; il est clarté mais jamais
absence de couleur ; il est rythme ; il est le fondement de toute pensée. »

Yehudi Menuhin

Programma · Programme, p. 2
Toelichting, p. 4
Clé d'écoute, p. 12
Biografieën · Biographies, p. 18
Gezongen teksten · Textes chantés, p. 20

CAPILLA DE MÚSICA SANTA MARIA

CARLOS MENA, contratenor, leiding · contre-ténor, direction
DANIEL ZAPICO, teorbe, barokgitaar · théorbe, guitare baroque
CARLOS GARCÍA-BERNALT, klavecimbel · clavecin
SUSANA GARCÍA DE SALAZAR, piano

ZOETE STEMMEN, BITTERE STILTES · DOUX ACCENTS, AMÈRES SILENCES
Muziek en synesthesie · Musique et synesthésie

JUAN HIDALGO 1614-1685
De los ceños del Diciembre

ANÓNIMO 17de eeuw · XVIIe s.
Tanta copia de hermosura

GASPAR SANZ 1640-ca.1710
Marionas

JUAN HIDALGO
De las luzes que en el mar

***

HENRY DU BAILLY 1590-1637
Yo soy la locura

ANÓNIMO 18de eeuw · XVIIIe s.
Pasacalles I y II. Xácara

JUAN HIDALGO
La noche tenebrosa
¡Ay que sí, ay que no!

pauze · pause

ANDRÉS ISASI 1890-1940
Paisaje
La madre canta
Anhele
La mona que danza

***

EMMA CHACÓN 1886-1972
¡No llores...!
¡Alli...!

***

JESÚS GURIDI 1886-1961
Danzas Viejas
– Tamborcillo de Navidad
– Zortzico de dolor
– La carrasquilla

***

FRANCISCO IBÁÑEZ IRIBARRIA °1951
Os miro antes de irme

GABRIEL ERKOREKA °1969
Azules

FRANCISCO ESCUDERO 1912-2002
Ollo eder bat

21:20
einde van het concert · fin du concert

in het kader van de tentoonstelling · dans le cadre de l'exposition *Spanish Still Life*

steun · soutien

Gelieve uit respect voor de artiesten en de muziek de stilte te bewaren. Schakel je gsm of elektronisch uurwerk uit en hoest niet onnodig. Het is verboden te fotograferen, te filmen en opnames te maken. Pour les artistes et la musique, merci de respecter le silence. Veuillez à éteindre téléphones portables, montres électroniques et à réprimer les toux. Il est interdit de photographier, filmer et enregistrer.

STILTE OP HET DOEK

HET SPAANSE STILLEVEN (17de-20ste eeuw)

Interessant aan artikelen over iconische werken uit de Spaanse cultuur is dat ze soms aspecten belichten die in het rumoer van de actualiteit onopgemerkt blijven. Zo opende Pepe Rey, een musicoloog die ik zeer bewonder, zijn artikel ‘La música en el *Quijote*’ met de vaststelling dat het woord ‘stilte’ in Cervantes’ relaas van de avonturen van ‘de vernuftige edelman’ heel belangrijk is.

Geen enkel ander muzikaal element wordt er vaker vermeld. Een houding van stilte aannemen is misschien wel een van de mooiste dingen die een mens kan doen. Zo kun je luisteren naar wat schilderijen in je binnenste teweegbrengen.

Zo kun je ook contact maken met jezelf vóór je geniet van de woorden en de noten van een concert.

De muziek die hier wordt gebracht, is een geraffineerd synesthetisch festijn dat je meeneemt door de eeuwen waarin de schilderijen van de tentoonstelling gemaakt werden: je proeft hun licht, je raakt de zachtheid van hun wendingen aan, je ziet de geur van hun harmonieën, je ruikt de bitterheid van hun teksten, je hoort de schittering van hun leegtes...

...stilte... innerlijke stilte...

‘want de stilte zelf deed er het zwijgen toe’ (Altisidora II-69)

Carlos Mena

LEVENDE STILLEVEN

Een van de herinneringen uit de kindertijd van de schilder José Gutiérrez Solana (1886-1945) was het beeld van zijn moeder die, vooral toen er bezoek was, liederen zong aan de piano. De kinderen ten huize Gutiérrez Solana zeurden hun moeder de oren van het hoofd tot ze zich aan het spelen zette. Ze was getrouwd met haar neef José Tereso en bracht negen kinderen ter wereld, waarvan er drie stierven kort na de geboorte. José was nummer vijf. Deze namiddagen stonden zodanig in het geheugen van de schilder gegrift dat hij hierin een ontwakende roeping bespeurde. Manuela was niet alleen in de ban van muziek, ze legde zich ook toe op schilderkunst, graveerkunst, beeldhouwen en literatuur.

De dankbaarheid voor deze jeugd bleef de schilder eeuwig bij. Als hij twaalf was, stierf zijn vader. Zijn moeder begon vanaf dan mentale stoornissen te vertonen. De kinderen weigerden haar in een instelling te laten opnemen en omringden haar thuis met liefde. Haar lievelingszoon, José, was de enige die haar kon overtuigen om tijdens de hoogtepunten van waanzin, toch maar een hap te eten. Wanneer de schilder zijn eigen einde voelde naderen, verdwenen de herinneringen aan de namiddagen rond de piano op het achterplan. In *Naturaleza muerta con violín*, een werk uit 1943, zien we zijn moeder op de achtergrond - in een soort weerspiegeling of misschien wel een foto - aan de piano, alsof ze op het punt staat om te spelen.

Dit magische moment dat elk lied voorafgaat, bundelt de universele stilte, zoals dat het geval is voor een

stilleven waar ogenschijnlijk niets lijkt te gebeuren. De stilte van een hoek in de schemering met de voorraadkast of de keuken met etenswaren die wachten om bereid te worden. In het stilleven van José Gutiérrez Solana vertegenwoordigen de levensmiddelen de spirituele dimensie en staat de stilte voor de leegte die instrumenten nalaten nadat ze gespeeld werden.

Het stilleven duikt als picturaal thema op tijdens de eerste jaren van de barok, tegelijk met de tonos in het muzikale Spanje van die tijd. De term werd gebruikt om een muziekstuk aan te duiden met een profane (*tonos humanos*) of religieuze (*tonos divinos*) tekst, voor één tot vier stemmen. In het Spaans bestaat er net zoals voor de tonos een specifiek woord voor een zogeheten ‘stilleven op doek’: een bodegón, dat volgens het woordenboek “een plek of zaak is waar gewoon eten wordt bereid of geserveerd”.

Tijdens het eerste deel van het concert horen we tonos horen, voor het overgrote deel gecomponeerd door Juan Hidalgo (1614-1685), de belangrijkste componist van vocale kamermuziek in de periode 1650-1675. Later zou hij worden beschouwd als de grondlegger van de Spaanse opera en de zarzuela. Hij groeide op in een familie van vioolbouwers en werd op zestienjarige leeftijd harpist in de Real Capilla van Madrid. Hij zou er blijven tot aan zijn dood. Een groot deel van zijn tonos werden uitgevoerd tijdens toneelopvoeringen aan het hof, maar ook daarbuiten, zoals *De los ceños del Diciembre*, op een melancholische en contemplatieve tekst van Juan Vélez de

Guevara (1611-1675). Ook *De las luces en el mar* en *La noche tenebrosa*, beiden afkomstig uit de *zarzuela Los celos hacen estrellas*, zijn van de hand van deze tekstschrijver. Laatstgenoemde tono is een strofe met zes versregels en een laatste regel ("en el descanso olvida la tristeza") die herhaald wordt als refrein. Het is een soort klaagzang gecomponeerd in een kleine tertstoonard, de enige keer waarin Juan Hidalgo deze gebruikt samen met "¿Qué quiere Amor?". Andere nieuwigheden voor die tijd waren de aanduiding 'despacio' (langzaam) in de partituur en het gebruik van een cadens die typisch was voor de Venetiaanse opera: het vooruitlopen op de eindlettergreep, wat van de Spaanse traditie afwijkt. *Ay que sí, ay que no* is een vrolijke tono uit de *zarzuela El templo de Palas*, op tekst van Francisco de Avellaneda, met eveneens een refrein.

In de schilderkunst waart de dood over het vanitas-stilleven; het is een slotsceñe waarin bespiegeling verandert in een race tegen de tijd. Wie dit beseft, laat zich overweldigen door de schoonheid vooraleer iemand komt om zijn of haar ogen voor eeuwig te sluiten, zoals in *El sueño del caballero* (ca. 1650) van Antonio de Pereda. *Tanta copia de hermosura* is een anonieme tono uit het Manuscripto Contarini (Venetië, 17e eeuw) die werd gecomponeerd op een passacaille-baslijn en die sterk getuigt van deze levensdrang. *Yo soy la locura* (Parijs, 1614) is een tono die in de Spaanse stijl is geschreven die ingang vond op het einde van de 16e eeuw. Het ritmische en melodische schema van de folía, een Spaanse dans die teruggaat op de renaissance, was in hoofse kringen geliefd. Dit was onder meer het geval aan het hof van de Franse koning Hendrik IV, die zelf

ook muziek componeerde en vertolkte. De folía diende als inspiratiebron voor talloze liederen. Henry du Bailly, verantwoordelijk voor de muziek aan het hof van de koning en luitist van zijn opvolger, Lodewijk XIII, componeerde dit lied op een Spaanse tekst ("Yo soy la locura, la que sola infundo placer y dulzura y contento al mundo"), met een eenvoudige, vrolijke melodie, ingedeeld in verschillende coupletten en herhaalde verzen.

De *marionas*, net zoals onder meer de *gallardas*, *folías*, *sarabandes*, *chaconas* en *jácaras*, zijn ritmes van volkse origine, die typisch waren voor de barok. Ze vormden een bron van inspiratie voor talloze werken van de gitarist *Gaspar Sanz* (1640-1710). Sanz, geboren in Calanda - een dorp in de provincie Aragón dat beter bekend is als de geboorteplaats van filmregisseur Luis Buñuel - studeerde muziek, filosofie en theologie aan de universiteit van Salamanca en zette zijn opleiding voort in Napels, waar de gitaar werd gebruikt als begeleidingsinstrument. Hij studeerde er bij leermeesters als Foscarini, Pellegrini, Granata, Corbetta en Doizi de Velasco. Hij ontwikkelde er naar alle waarschijnlijkheid zijn bekende gemengde uitvoeringsstijl, die nadrukkelijk aanwezig is in zijn werk en gebaseerd is op de combinatie van aangeslagen akkoorden en het getokkel ervan. Hij ontpopte zich tot een van de belangrijkste gitaristen uit de tweede helft van de 17e eeuw. De ontwikkeling van de techniek van de Spaanse gitaar zoals we die vandaag kennen, hebben we te danken aan Sanz.

Het 'kunstlied' won pas aan artistiek belang vanaf de 19e eeuw toen de grote romantische componisten erin slaagden om het genre naar hetzelfde niveau

te tillen van de opera en de religieuze cantate. In Spanje bleven de populaire genres uit de 18e eeuw (*zarzuela*, *tonadilla*) verder bestaan, terwijl het lied als dusdanig pas vanaf de 20e eeuw een echte bloei kende. Het stilleven van zijn kant was geen ondergeschikt genre meer en kwam zelfbewust in de kijker te staan.

In de 20e eeuw kwam er in Spanje een generatie musici op die de componist en criticus Tomás Marco gelijkstelde met de literaire generatie 98. Deze componisten verzilverden de erfenis van Felipe Pedrell, en hun passie voor het in eer herstellen van de Spaanse culturele geschiedenis leidde tot een grondige verfijning van het liedgenre, met als bedoeling een Spaanse versie van het Europese lied te brengen. Het genre werd beoefend door Manuel de Falla, Joaquín Turina, Conrado del Campo, Oscar Esplá, Jesús Guridi en *Andrés Isasi*.

Isasi gebruikte de bespiegeling als bron van inspiratie. Hij brengt deze dimensie als thema-element in zijn werk binnen, zoals dat ook het geval is in stilleven. Hij componeerde het merendeel van zijn liederenbundels voor zangstem en piano aan het einde van zijn leven, terwijl hij een teruggetrokken bestaan leidde in het statige herenhuis Itsaso Alde in Algorta (Biskaje, Spanje). In tegenstelling tot zijn tijdgenoten genoot hij zijn muziekopleiding in Duitsland. Hij was een leerling van Engelbert Humperdinck en Karl Kämpf in Berlijn. In 1910 vond de première van zijn eerste symfonie plaats in Düsseldorf. Vier jaar later moest hij door het uitbreken van WOI noodgedwongen terugkeren naar Bilbao. Hoewel hij vaak muziek schreef op teksten van Heine, zijn de vier liederen die vanavond

worden gebracht, door hemzelf geschreven. Zijn muziek handhaaft een postromantische stijl binnen de grenzen van de tonaliteit. Al zijn liederen zijn verzameld in een bundel die werd geïllustreerd met tekeningen van Juan de Arana en in 1955 door de Junta de Cultura de Vizcaya werd gepubliceerd.

Emma Chacón behoorde ook tot die generatie, maar ze uitte zich pas later als componiste. Waarschijnlijk lukte het haar niet om vroeger naar buiten te treden omdat ze een gezinsleven trachtte te verzoenen met haar artistieke ambities. Ze werd geboren in Barcelona in 1888 en was een leerlinge van Enrique Granados. Ze vestigde zich in Bilbao en maakt vanaf 1915 deel uit van de Sociedad Filarmónica de la Villa waar in 1947 werd van haar werd uitgevoerd. Professor Isabel Díaz Morlán wijst erop dat een journalist haar in zijn recensie van de première van een werk omschreef als "een grote kunstenaar in de persoon van een vriendelijke huisvrouw" (sic). De liederen van Emma Chacón op dit concertprogramma zijn in een tonale, toegankelijke taal geschreven. In de rest van haar liederen vinden we evenwel andere elementen die haar inspireerden, zoals de Frans-getinte impressionistische stijl met een overvloed aan chromatiek, en de Spaanse stijl met triolen, overmatige seconden en vocale versieringen.

De *Danzas Viejas* van Jesús Guridi zijn drie werken voor piano op gedichten van zijn vriend Víctor Espinós, die lid was van de Real Academia de Bellas Artes. In 1947 werden deze werken uitgevoerd in het Instituto Británico in Madrid tijdens een voordrachtconcert, waarbij Juanita Espinós de teksten voordroeg en Guridi de dansen vertolkte aan de piano. Ze evolueren van de opgewekte sfeer

van *Tamborcillo de Navidad* naar de bittere klaagzang van een weesmeisje in *Zortziko del dolor* en eindigen met de passionele, gewaagde dans van *La carrasquilla*.

De twee volgende liederen op het programma zijn jeugdwerken van Francisco Ibáñez Irribarria en Gabriel Erkoreka, leerlingen van de componist Carmelo Bernaola. *Os miro antes de irme* (1989) vertrekt van het werk *Quosque tandem* van Jorge Oteiza, waar de bewondering voor de leegte een groot deel van het discours in beslag neemt. *Azules* is een korte muzikale passage, fel en mysterieus, op een prachtig gedicht van Juan Ramón

Jiménez. Francisco Escudero is een componist die zijn inspiratie haalde uit de Baskische folklore. Hij overleed in hetzelfde jaar als Carmelo Bernaola. Van de acht nummers die hij componeerde was *Olo eder bat* oorspronkelijk geschreven voor zangstem en orkest. Het lied vertelt een verhaal dat ons vaag bekend in de oren klinkt: de ijdele droom van iemand die een kip heeft gekocht en hoopt op een buitensporige beloning. Een luchtkasteel dat in rook opgaat wanneer de kip uiteindelijk ontsnapt.

Felipe Santos, journalist, muziekcriticus en directeur van het Cervantesinstituut in Brussel

José Gutiérrez Solana
Naturaleza muerta con violín (Bodegón musical), ca 1943
Oil on canvas, 82,2 × 65,6 cm
Colección Banco Santander

Antonio de Pereda
El Sueño del Caballero,
ca 1650
Oil on canvas, 152 x 217 cm
© RASBAF Madrid

SILENCE SUR LA TOILE

LA NATURE MORTE ESPAGNOLE (XVIIe-XXe siècle)

Il est très intéressant de trouver des articles traitant des œuvres les plus brillantes de la culture espagnole, des articles éclairant des aspects de ces œuvres qui passeraient probablement inaperçus dans le tumulte de l'actualité. Le musicologue Pepe Rey, dont je suis un fervent admirateur, a écrit un article intitulé « La musique dans *Don Quichotte* ». Le premier trait analysé dans l'article était l'importance du mot « silence » dans l'œuvre de Cervantes. De fait, ce concept y revêt une telle importance qu'il constitue l'élément musical le plus fréquent de tous ceux qui apparaissent dans l'excellent récit des aventures de *Don Quichotte*. Le silence est peut-être l'attitude la plus admirable de l'être humain, celle qui nous permet d'« écouter » l'écho des peintures en notre for intérieur mais aussi qui nous offre cet instant d'émotion juste avant de commencer à savourer le discours musical d'un concert.

Le programme que nous allons écouter est un subtil accompagnement intemporel de l'exposition picturale qui prétend, en synesthésie, nous faire déguster la lumière des œuvres picturales, toucher la douceur de leurs tournants, voir le parfum de leurs harmonies, sentir l'amertume de leurs textes, écouter la brillance de leurs vides...

...silence... silence intérieur...

« le silence lui-même restait silencieux » (Altisidora II-69)

Carlos Mena

NATURES VIVES

Parmi les souvenirs d'enfance du peintre José Gutiérrez Solana (1886-1945), épinglons celui d'une mère qui avait coutume d'interpréter des chansons au piano, lorsque la maisonnée recevait des visiteurs. José et ses frères en étaient très friands. Mariée à son cousin José Tereso, Manuela donna naissance à neuf enfants, dont trois succombèrent peu de temps après avoir vu le jour. José fut le cinquième de la fratrie. Ces soirées restèrent imprimées dans la mémoire de l'artiste, à tel point qu'il y vit l'encouragement d'une vocation en quête d'affermissement. Non seulement sa mère suscita chez lui cette passion pour la musique, mais elle l'étendit également à la peinture, la gravure, la sculpture et la littérature.

Jamais le peintre ne nia qu'il devait beaucoup à cette enfance favorable. Lorsque, à douze ans, il perdit son père, sa mère commença à montrer des symptômes de troubles mentaux. Se refusant à la faire interner dans un asile psychiatrique, les enfants la gardèrent auprès d'eux. José, son préféré, était le seul à qui elle obéissait quand elle ne voulait pas se nourrir lors de ses accès de folie les plus virulents. Le souvenir de ces soirées de chant au piano demeura vif dans la mémoire du peintre, qui les évoqua à l'approche de son propre trépas. Dans *Naturaleza muerta con violín* (*Nature morte avec violon*, voir p. 9), une œuvre réalisée vers 1943, nous voyons, à l'arrière-plan, la mère dans ce qui semble être un reflet, ou peut-être une photographie, assise au piano, comme sur le point de commencer à jouer.

Ce moment magique, celui qui précède le début d'une chanson, porte tout le silence du monde, à l'instar des natures mortes, où rien ne semble se passer alentour. Le silence d'un recoin dans la pénombre du cellier ou de la cuisine, où les mets attendent l'agitation du repas suivant. Dans le *bodegón* (nature morte) de José Gutiérrez Solana, les vivres sont spirituelles et ce silence est celui que laissent derrière eux quelques instruments, un violon et cor d'harmonie, quand on arrête d'en jouer.

La nature morte apparut comme thème pictural dans les premières années du baroque, en même temps que les *tonos* (tonalités) de l'Espagne de l'époque. Cette expression s'utilisait pour définir une pièce musicale chantée contenant du texte profane (*tonos humanos*) ou religieux (*tonos divinos*), pour une à quatre voix. Dans la langue espagnole, comme pour les *tonos*, il existe un mot spécifique pour désigner les natures mortes en peinture. Le *bodegón* était, comme nous le rappelle le dictionnaire, un « lieu ou commerce où l'on cuisine et sert des mets ordinaires ».

Dans la première partie du concert, nous écouterons des *tonos* composés pour la plupart par Juan Hidalgo (1614-1685), le plus important compositeur de musique de chambre vocale du troisième quart du XVIIe siècle, considéré plus tard comme le père de l'opéra espagnol et de la zarzuela. Hidalgo grandit dans une famille de fabricants de violes et fut harpiste de la Chapelle royale de Madrid de ses seize ans jusqu'à sa mort. Pour la plupart, ses *tonos* faisaient partie de pièces de

théâtre de cour, mais certains furent publiés de façon isolée, comme *De los ceños del diciembre* (Les sourcils de décembre), une œuvre de Juan Vélez de Guevara (1611-1675) aux paroles mélancoliques et contemplatives. Ce même parolier écrivit aussi *De las luces en el mar* (Les lumières sur la mer) et *La noche tenebrosa* (La nuit ténébreuse), deux chansons tirées de la zarzuela *Los celos hacen estrellas* (De la jalousie naissent les étoiles). Ce dernier *tono*, une strophe de six vers dont le dernier (« en el descanso olvida la tristeza » - dans le repos oublie la tristesse) se répète comme refrain, est une sorte de complainte composée en mode mineur : il s'agit de la seule fois où Juan Hidalgo l'utilise, à l'exception de *¿Qué quiere Amor?* (Que voulez-vous, Amour ?). Les autres traits innovants pour l'époque étaient l'indication *despacio* (lentement) sur la partition et l'emploi d'une cadence typique de l'opéra vénitien dans l'anticipation de la syllabe finale, éloignée de la tradition espagnole. *Ay que sí, ay que no* (Mais oui, mais non) est un *tono* joyeux extrait de la zarzuela *El templo de Palas* (Le temple de Palas), accompagné d'un texte écrit par Francisco de Avellaneda, qui comprend également un refrain.

La forme picturale des vanités est hantée par la présence de la mort, une fin de scène où la contemplation devient une course contre la montre. Celui qui contemple se soumet à la beauté avant que quelqu'un ne vienne lui fermer les yeux pour toujours, comme dans *El sueño del caballero* (Le rêve du chevalier, vers 1650) d'Antonio de Pereda (voir p. 10-11). *Tanta copia de hermosa* (À tant imiter la beauté) est un *tono* anonyme du manuscrit

Contarini (Venise, XVIIe siècle). Tout dans ce morceau, composé comme une marche, transpire cette urgence immanente de vivre. *Yo soy la locura* (Je suis la folie, Paris, 1614) est un *tono* écrit à la manière espagnole, genre qui commença à se répandre à la fin du XVIe siècle. Le schéma rythmique et mélodique de la *folía*, une forme de danse espagnole apparue à la Renaissance, était apprécié dans les milieux de cour – notamment celle du roi de France Henry IV, lui-même compositeur et instrumentiste – et servit d'inspiration pour bon nombre de chansons. Henry du Bailly, responsable de la musique de la cour du roi et luthiste de son successeur, Louis XIII, composa cette chanson avec des paroles écrites en espagnol (« *Yo soy la locura, la que sola infundo placer y dulzura y contento al mundo* » - Je suis la folie, la seule capable d'instiller plaisir, douceur et joie au monde) sur une mélodie simple et hardie, structurée en plusieurs strophes et en vers répétés.

Les *marionas*, à l'instar des *gallardas*, *folías*, sarabandes, chaconnes et *jácaras*, entre autres, étaient des rythmes d'origine populaire caractéristiques du baroque, sources d'inspiration d'un grand nombre d'œuvres du guitariste **Gaspar Sanz** (1640-1710). Ce natif de Calanda – village aragonais plus connu pour un autre de ses enfants, le réalisateur de cinéma Luis Buñuel – étudia la musique, la philosophie et la théologie à l'Université de Salamanque et poursuivit sa formation à Naples, où la guitare servait d'instrument d'accompagnement. Il se forma aux côtés de maîtres tels que Foscarini, Pellegrini, Granata, Corbetta et Doizi de Velasco. Il est probable qu'il mit au point

son fameux style mixte d'exécution, très présent dans son œuvre, en combinant les accords plaqués sur les cordes avec leur pincement. Gaspar Sanz devint le grand guitariste baroque de la seconde moitié du XVIIe siècle. Nous lui devons l'évolution de la technique de la guitare espagnole telle que nous la connaissons aujourd'hui.

Pour acquérir une dimension artistique, la chanson savante devra attendre le XIXe siècle, quand les grands compositeurs romantiques parvinrent à la placer au même niveau que l'opéra et la cantate religieuse. En Espagne, l'on continua à cultiver les genres populaires (zarzuela et ritournelle) nés au XVIIIe siècle, mais, en tant que telle, la chanson ne connut pas un réel développement avant le XXe siècle. Les *bodegones*, pour leur part, se débarrassèrent aussi de leur mauvaise réputation de genre mineur et devinrent des œuvres de premier ordre, dotées d'une identité à part entière.

Le XXe siècle enfanta en Espagne une vague de musiciens que le compositeur et critique Tomás Marco compara à la génération littéraire de 98. Ces musiciens, légataires de l'héritage de Felipe Pedrell, se passionnèrent pour la récupération de l'histoire culturelle espagnole et atteignirent ainsi un raffinement sérieux et élaboré du genre afin de se rapprocher d'une version hispanique du *lied* européen. S'en chargèrent Manuel de Falla, Joaquín Turina, Conrado del Campo, Oscar Esplá, Jesús Guridi et **Andrés Isasi**.

Isasi se servit de la contemplation comme source d'inspiration et l'introduisit comme élément thématique

dans son œuvre, comme cela se pratiquait avec les *bodegones*. Il composa la majeure partie de ses cahiers de chansons pour voix et piano vers la fin de sa vie, alors qu'il vivait reclus dans l'hôtel particulier « Itsaso Alde » d'Algorta (Biscaye, Espagne). À la différence de ses contemporains, il reçut une formation musicale allemande. Il fut élève d'Engelbert Humperdinck et de Karl Kampf à Berlin. En 1910, il donna sa première symphonie à Düsseldorf, puis se vit contraint de rentrer au pays à la suite du déclenchement de la Grande Guerre. Bien que formés sur des textes de Heine, les quatre *lieder* que vous allez écouter ce soir furent écrits par Isasi, sur une musique qui garde un style post-romantique dans les limites de la tonalité. Ils furent tous rassemblés dans l'édition publiée en 1955 par le Conseil de la culture de Biscaye et illustrée par des dessins de Juan de Aranoa.

Emma Chacón appartenait à cette génération, mais n'acquiesça sa réputation de compositrice que plus tard. Elle dut probablement attendre d'être en mesure de concilier sa vie familiale avec ses aspirations artistiques. Née à Barcelone en 1888, elle fut élève d'Enrique Granados. Installée à Bilbao, elle entra en 1915 à la Société philharmonique de la ville, qui joua des premières de ses œuvres en 1947. Dans sa critique lors du lancement de la première de ces œuvres, la professeure Isabel Díaz Morlán décèle « une grande artiste dans la sympathique maîtresse de maison » (*sic*). Les chansons d'Emma Chacón qui font partie de notre programme se caractérisent par leur langage coloré et accessible, même si ses autres chansons se nourrissent d'autres inspirations, comme la tendance

francisée de type impressionniste, avec une abondance de chromatismes, ou le style espagnol, avec ses rythmes de triolets, ses intervalles de seconde augmentée et ses ornements vocaux.

Les *Danzas Viejas* (Vieilles danses) de Jesús Guridi sont trois œuvres pour piano qui mettent en musique des poèmes de son ami Víctor Espinós, membre de l'Académie royale des beaux-arts. Elles ont été jouées pour la première fois à l'Institut britannique de Madrid en 1947 lors d'une conférence-concert dans laquelle Juanita Espinós récitait les textes et Guridi les interprétait au piano. On y passe de l'ambiance plaisante du *Tamborcillo de Navidad* (Le petit tambour de Noël) à la plainte amère d'une orpheline dans *Zortziko del dolor* (Le zortziko de la douleur), pour terminer sur la danse passionnée et audacieuse de *La carrasquilla*.

Les deux chansons suivantes du programme sont des œuvres de jeunesse de Francisco Ibáñez Iribarria

et de Gabriel Erkoreka, qui furent élèves du compositeur Carmelo Bernaola. *Os miro antes de irme* (Je vous regarde avant de m'en aller) (1989) s'inspire de l'ouvrage *Quosque tandem* de Jorge Oteiza, dans laquelle l'admiration du vide occupe une place de choix. *Azules* (Bleus) est un bref intermède musical empli d'intensité et de mystère qui accompagne un magnifique poème de Juan Ramón Jiménez. Décédé la même année que Bernaola, le compositeur Francisco Escudero s'inspira du folklore basque. Parmi ses huit chansons, *Olo eder bat* fut écrite à l'origine pour voix et orchestre. Elle raconte une histoire vaguement familière : les rêves vains de celui qui achète un poulet et compte obtenir une récompense démesurée. Des châteaux en Espagne qui s'effondrent lorsque le poulet finit par s'échapper.

Felipe Santos, journaliste, critique musical et directeur de l'Institut Cervantes de Bruxelles.

BO
ZAR

EXPO

23 FEB. – 27 MAY '18

SPANISH STILL LIFE

VELÁZQUEZ, GOYA, PICASSO, MIRÓ, ...

UITZONDERLIJK AANBOD

Hou je concertticket bij en geniet van een KORTING VAN € 8* op je tentoonstellingsticket van *Spanish Still Life*.

*geldig op de volledige prijs

OFFRE SPECIALE

Conservez votre ticket de concert et bénéficiez de € 8 DE RÉDUCTION* sur votre ticket d'exposition *Spanish Still Life*.

*valable sur le tarif plein uniquement

CENTRE FOR FINE ARTS
BRUSSELS

PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN
BRUSSEL
PALAIS DES BEAUX-ARTS
BRUXELLES

mrt .be
Musel Reali Torino

KINGDOM OF BELGIUM
www.diplomatie.belgium.be

Rue Ravensteinstraat 23
1000 Brussels
+32 2 507 82 00 / bozar.be

LE SKILL LE VIF CO JORO dS KLARA KNACK

© CR · DR

CARLOS MENA,
contratenor, leiding ·
contre-ténor, direction

NL Carlos Mena behaalde zijn diploma barok- en renaissancemuziek aan de Schola Cantorum Basiliensis, bij Richard Levitt en René Jacobs. Als solist werkt hij wereldwijd samen met meerdere ensembles. Op het vlak van opera was hij te horen in o.m. *Radamisto* van Händel in Salzburg, Wenen en Amsterdam, in *L'Orfeo* van Monteverdi in Berlin, in *Midsummer Night's Dream* van Britten in Madrid, in *Death in Venice* van Britten in Barcelona, in *Ascanio in Alba* van Mozart in Londen... Met zijn opnames van het *Stabat Mater* van Vivaldi, Sances en Pergolesi met het Ricercar Consort (Mirare, 2006, 2007 en 2008) en de cd's *La Cantada española en America* en *Paisajes del*

Recuerdo (harmonia mundi, 2005 en 2007) ontving Carlos Mena onder meer een 'IO de Répertoire' en een 'CHOC' van Le Monde de la Musique. Hij vertolkt ook het liedrepertoire en hedendaagse muziek (Stravinski, Britten, Orff, Bernaola, Benjamin, Liszt, Vaughan Williams, Cage...). In 2009 richtte hij het ensemble Capilla de Música Santa María op, een speerpunt op het vlak van de historische uitvoeringspraktijk.

FR Carlos Mena obtient son diplôme en musiques baroque et renaissance à la Schola Cantorum Basiliensis, dans les classes de Richard Levitt et René Jacobs. En tant que soliste, il collabore avec plusieurs ensembles à travers le monde. À l'opéra, il s'est notamment produit dans *Radamisto* de Händel à Salzbourg, Vienne et Amsterdam, dans *L'Orfeo* de Monteverdi à Berlin, dans *Midsummer Night's Dream* de Britten à Madrid, dans *Death in Venice* de Britten à Barcelone et dans *Ascanio in Alba* de Mozart à Londres. Ses enregistrements des *Stabat Mater* de Vivaldi, Sances et Pergolèse réalisés avec le Ricercar Consort (Mirare, 2006, 2007 & 2008) et ses disques *La Cantada española en America* et *Paisajes del Recuerdo* (harmonia mundi, 2005 & 2007) lui ont valu plusieurs récompenses dont le IO de Répertoire et un CHOC du Monde de la Musique. Carlos Mena se produit également dans le répertoire du lied et de la musique contemporaine (Stravinski, Britten, Orff, Bernaola, Benjamin, Liszt, Vaughan Williams, Cage, etc.). Il dirige la Capilla de Música Santa María, ensemble à la pointe de l'interprétation historiquement informée, qu'il a fondé en 2009.

CAPILLA DE MÚSICA SANTA MARIA

NL De Capilla de Música Santa María werd opgericht in 2009 onder impuls van de Santa María-stichting voor de feestelijke inhuldiging van de gerestaureerde middenbeuk van de kathedraal Santa María de Vitoria-Gasteiz (in de Spaanse provincie Álava). Het ensemble met wisselende bezetting brengt onder leiding van Carlos Mena lokale muzikanten bijeen die zich toeleggen op de vertolking van een repertoire dat reikt van de 13e tot de 18 eeuw. Op de programma's van het ensemble staan zowel toonaangevende componisten (Händel, Purcell, Pergolesi, Caldara, Victoria ...) als minder bekende namen die historisch verbonden zijn met de kathedraal Santa María de Vitoria of afkomstig zijn van het Iberische schiereiland. De Capilla de Música Santa María trad al op tijdens prominente festivals in Spanje (Quincena Musical in San Sebastián, Música Antigua Gijón, Semana de Música Antigua de Álava), Portugal (Terras sem Sombra) en Zwitserland (Les Riches Heures de Valère, Les Concerts de St Germain). Een van hun meest ambitieuze projecten was de opvoering in 2014 van *De lo divino ... y humano* in het Madrileense Teatro de la Zarzuela. De voorstelling, gedirigeerd door Carlos Mena en in een regie van Joan Antón Rechi, bracht een eerbetoon aan Juan Hidalgo (1614-1685).

FR La Capilla de Música Santa María a vu le jour en 2009, sous l'impulsion de la Fondation Santa María, pour célébrer la restauration de la nef centrale de la cathédrale Santa María de Vitoria-Gasteiz (province d'Alava, Espagne). Cet ensemble à géométrie variable réunit sous la direction de Carlos Mena des musiciens locaux spécialisés dans l'interprétation d'un répertoire allant du XIIIe au XVIIIe siècle. Dans ses programmes, l'ensemble met à l'honneur tant les grandes figures musicales (Händel, Purcell, Pergolèse, Caldara, Victoria...) que des compositeurs méconnus et historiquement liés à la cathédrale de Santa María de Vitoria ou, plus largement, issus de la péninsule ibérique. La Capilla de Música Santa María s'est produite lors de grands festivals en Espagne (Quincena Musical de San Sebastián, Música Antigua Gijón, Semana de Música Antigua de Álava), au Portugal (Terras sem Sombra) et en Suisse (Les Riches Heures de Valère, Les Concerts de St Germain). L'un de ses projets les plus ambitieux fut la création au Teatro de la Zarzuela à Madrid en 2014 de *De lo divino...y humano*, spectacle en hommage à Juan Hidalgo (1614-1685) dirigé par Carlos Mena et mis en scène par Joan Antón Rechi.

DULZES ACENTOS, AMARGOS SILENZIOS...

JUAN HIDALGO
DE LOS CEÑOS DEL DICIEMBRE
Texto: Juan Vélez de Guevara

Coplas
De los ceños del Diciembre
qué temeroso está el campo,
y del susto los arroyos
pareze que se han helado.

Cómo publican las selvas
de su rigor el estrago,
a cada soplo del viento
están temblando los ramos.

Para defensa del día
las aves llaman cantando,
y tartamudas del frío
madrugan al Sol despacio.

Estrillo
Pues así mis cuidados,
del yelo de un desdén
están temblando.

ANÓNIMO
TANTA COPIA DE HERMOSURA

Estrillo
Tanta copia de hermosa
Junto Amor que mi deseo
Le remite a la ventura
La duda de hacer su empleo.

Coplas
Cual entre las flores bellas,
la abejuela susurrante
con el pico de diamante,
el néctar chupa de aquellas.

ZOETE STEMEN, BITTERE STILTES

JUAN HIDALGO
DE DREIGINGEN VAN DECEMBER
Tekst: Juan Vélez de Guevara

Strofen
De velden vrezén
de dreigingen van december
en van schrik
bevrozen de beken.

Door de strakke koude
iggen de bossen er troosteloos bij,
bij het minste briesje
beven de takken aan de bomen.

De vogels zingen en kwetteren
om de dag open te breken,
maar stotteren door de kou,
zodat ze de zon slechts moeizaam kunnen
wekken.

Refrein
Zo brengt ijzige minachting
mijn zorg
aan het beven.

ANONIEM
ZOVEEL SCHOONHEID

Refrein
Liefde bracht zoveel schoonheid
bij elkaar dat mijn verlangen
het de twijfel onmogelijk maakt
zijn werk te doen.

Strofen
Zoals het zoemende bijtje
van de ene mooie bloem naar de andere vliegt
om er met zijn diamanten slurf
nectar uit te slurpen,

DOUX ACCENTS, AMÈRES SILENCES

JUAN HIDALGO
DES FRONCEMENTS DE DÉCEMBRE
Texte : Juan Vélez de Guevara

Couplets
Des froncements de Décembre
que la campagne a peur,
et de peur les ruisseaux
semblent s'être gelés.

Comme les forêts clament
de leur rigueur la ruine,
à chaque souffle du vent
tremblent les branches.

Pour la défense du jour
les oiseaux sifflotent de leur chant,
et bégaient de froid
s'éveillant au Soleil lentement.

Refrein
Alors mes soins,
du gel méprisant
tremblent.

ANONYME
TANT DE BEAUTÉ IMITÉE

Refrein
Tant de beauté imitée
de l'Amour que mon désir
renvoie à l'aventure
le doute d'en faire usage.

Couplets
Comme parmi les belles fleurs,
le susurrement de l'abeille,
de son bec diamanté,
butine leur nectar.

Así entre tantas estrellas,
mirando la cama hermosa,
mi corazón, mariposa,
arder en todas procura.

A todas servir pretendo
por no disgustar a ninguna,
declarando mi fortuna
la que a su gusto encomiendo,
de cualquiera mereciendo
estoy sus dulces favores,
mientras gozo los ardores
de que ha hecho amor mistura.

GASPAR SANZ
MARIONAS

JUAN HIDALGO
DE LAS LUZES QUE EN EL MAR
Texto: Juan Vélez de Guevara

Coplas

De las luzes que en el mar
iba cayendo el aurora,
parecían las espumas
cristalinas mariposas.

Estrillo

¡Ay, que desdicha!
más, ¡ay que lisonja!
morir de una pena
que parece gloria.

Coplas

Cuando un amante pastor
de la ingratitud que adora,
a suspiros despertava
las mal dormidas memorias.

Al Ser primero se entregan
las ya discernibles formas,
y a la luz del sentimiento
conoce cuánto le roban.

***

zo vliindert mijn hart van de ene
naar de andere mooie ster aan de hemel
om zo mogelijk voor elk van hen
te ontbranden.

Ik wil ze allemaal dienen
om aan geen enkele te mishagen
en zie als mijn lot
datgene wat hen zal behagen.
Zo verdien ik van elkeen de zoete gunsten
en geniet ik
van de vurigheid waarvan de liefde
een brouwsel heeft gemaakt.

GASPAR SANZ
MARIONAS

JUAN HIDALGO
LICHT OP DE ZEE
Tekst: Juan Vélez de Guevara

Strofen

Door het licht dat de dageraad
op de zee deed vallen,
leken de schuimkoppen
wel kristallen vlinders.

Refrain

Ai, wat een ellende!
Dat verdomde gevele!
Te sterven van een verdriet
dat zaligheid leek!

Strofen

Toen een verliefde herder
bij de ondankbare die hij aanbad,
met zijn zuchten
onverwerkte herinneringen losmaakte.

De waarneembare vormen geven zich over
aan het oorspronkelijke Zijn,
en hoeveel ze van je afnemen,
wordt duidelijk in het licht van je emoties.

***

Alors, parmi tant d'étoiles,
regardant la magnifique couche,
mon cœur, papillon,
procure de se consumer en elles toutes.

J'aspire à toutes les servir
pour n'en décevoir aucune,
déclarant ma fortune
à toutes celles à qui je plais,
chacune me méritant
je suis leurs douces faveurs,
alors que je jouis des ardeurs
qui ont fait de l'amour un alliage.

GASPAR SANZ
MARIONAS

JUAN HIDALGO
LUMIÈRES DE LA MER
Texte : Juan Vélez de Guevara

Couplets

Dans les lumières de la mer
où l'aurore s'abîmait,
les écumes ressemblaient
à des papillons cristallins.

Refrain

Hélas, quel malheur !
Plus encore, hélas quelle flatterie !
Mourir d'une peine
qui se confond à la gloire.

Couplets

Alors qu'un berger amoureux
de l'ingratitude qu'il adore,
de soupirs réveillait
les mémoires mal endormies.

À l'Être, se donnent d'abord
les formes qui déjà se discernent,
et à la lumière du sentiment,
il sait combien on le vole.

***

HENRY DU BAILLY
YO SOY LA LOCURA

Yo soy la locura
la que sola infundo,
plazer y dulçura,
y contento al mundo.

Sirven a mi nombre
todos mucho o poco
y pero no ay hombre
que piense ser loco

ANÓNIMO
PASACALLES I Y II. XÁCARA

JUAN HIDALGO
LA NOCHE TENEBROSA
Texto: Juan Vélez de Guevara

La noche tenebrosa
que en sombras se delata
y con luces de plata
no acierta a ser hermosa,
madre de la pereza,
en el descanso olvida la tristeza.

El triste enamorado,
que, ausente de su gloria,
teme que la memoria
su fineza ha olvidado,
y, aunque en ansias tropieza,
en el descanso olvida la tristeza.

La fiera que, aunque calla
silvestres regocijos,
cuando pierde los hijos
sólo bramidos halla,
rendida su fiereza,
en el descanso olvida la tristeza.

HENRY DU BAILLY
IK BEN DE DWAASHEID

Ik ben de dwaasheid.
Alleen ik breng in de wereld
genot, zoetheid
en blijdschap.

Ieder eert mijn naam,
de een minder, de ander meer,
maar niemand denkt
dat hij dwaas is.

ANONIEM
PASACALLES I Y II. XÁCARA

JUAN HIDALGO
DONKERE NACHT
Tekst: Juan Vélez de Guevara

De donkere nacht
die duisternissen aan elkaar rijgt
en ondanks wat zilveren licht
niet mooi te noemen is,
die nacht, moeder van de luiheid,
vergeet de droefheid doordat er rust is.

De bedroefde minnaar,
gescheiden van zijn geliefde,
vreest dat zij niet meer aan hem denkt,
maar hoe hevig zijn verlangen ook is,
als er rust is,
vergeet hij zijn droefheid.

Het wilde dier dat bij het verliezen
van zijn jongen
geen wilde vreugdekreten meer uitstoot,
geen wilden woestheid inruilt
voor loos gebrul,
vergeet zijn droefheid als er rust is.

HENRY DU BAILLY
JE SUIS LA FOLIE

Je suis la folie
celle qui, seule, offre
plaisirs et douceurs
et je satisfais le monde.

On adule mon nom
beaucoup ou bien peu
mais il n'y a pas d'homme
qui croit être fou.

ANONYME
PASACALLES I Y II. XÁCARA

JUAN HIDALGO
LA NUIT TÉNÉBREUSE
Texte : Juan Vélez de Guevara

La nuit ténébreuse
qui se trahit en ombres
et en lumières d'argent
ne parvient pas à être belle,
mère de la paresse,
dans le repos, elle oublie la tristesse.

Le triste amoureux,
qui, absent de sa gloire,
craint que la mémoire
en ait oublié la finesse,
bien qu'il trébuche dans l'anxiété,
dans le repos, il oublie la tristesse.

Le fauve qui, bien qu'il taise
ses sauvages réjouissances,
quand il perd ses enfants
ne peut que bramer,
rendu à sa cruauté,
dans le repos, il oublie la tristesse.

JUAN HIDALGO
¡AY QUE SÍ, AY QUE NO!

Texto: Francisco de Avellaneda

Estribillo

Ay que sí, ay que no
que lo que me duele me duele
que lo siento yo,
que soy Perogrullo de mi pasión.

Y pesadilla mi pena
que no reconoce, no,
del plomo del sentimiento
ligerezas de la voz.

Coplas

Pues vaya, amigas del alma,
de ensanchas a mi dolor
que un corazón apretado
merece lo que un jubón.

Dos amas que Dios me ha dado,
si es que da las amas Dios,
que no es por cuenta del cielo
el mal que me busco yo.

Muy finas de sus amantes
con mucha veneración,
ausentes sus ojos dicen
cuanto recata su voz.

De los secretos del alma
la blanda respiración,
explica cuanto no dice,
lo escondido del dolor.

pausa

JUAN HIDALGO
O JA, O NEE

Tekst: Francisco de Avellaneda

Refrain

O ja, o nee,
wat mij pijn doet, doet mij pijn.
Zo voel ik het,
ik die van aard *La Palisse* ben.

Mijn verdriet is een nachtmerrie
waarin de zwaarte van mijn gevoel
verborgen blijft
onder de lichtheid van mijn stem.

Strofen

Geef ruimte, vriendinnen van de ziel,
aan mijn pijn,
want in een bedrukt hart
zit je even gekneld als in een wambuis.

Twee minnaressen heeft God mij gegeven,
als God al minnaressen geeft,
want ik hoef de hemel niet de schuld
te geven
van het kwaad dat ik me aandoe.

Geslepen als ze zijn, behandelen ze
hun minnaars met grote verering,
maar hun lege ogen zeggen alles
wat hun woorden verhelen.

Het zachte ademen
legt de geheimen van de ziel bloot,
de verborgen pijn
waarvoor er geen woorden zijn.

pauze

JUAN HIDALGO
HÉLAS OUI, HÉLAS NON

Texte : Francisco de Avellaneda

Refrain

Hélas oui, hélas non,
ce qui me fait mal, me fait mal
car je le ressens
car je suis le truisme de ma passion.

Cauchemar de ma peine
qui ne distingue plus, oh non,
le plomb du sentiment
ni les légèretés de la voix.

Couplets

Eh bien, mes sœurs d'âme,
accroissements de ma douleur,
car un cœur contrit
a besoin d'un corset.

Deux maîtresses que Dieu m'a données,
si Dieu donne vraiment des maîtresses,
car ce n'est pas pour le compte du ciel
que je me fais mal à moi-même.

Très fières de leurs amants
Dans une grande vénération,
absents, leurs yeux disent
tout ce que leur voix cache.

Des secrets de l'âme,
la fragile respiration
livre tout ce que ne dit pas,
la douleur masquée.

pausa

ANDRÉS ISASI
PAISAJE

Ni un pájaro volandero,
ni una flor por el sendero,
ni una brizna entre la arcilla
ocre, ni una espiga rubia
sobre la tierra amarilla,
que no verdea la lluvia.

LA MADRE CANTA

Viene el Coco a preguntar
si hay un niño en esta casa.
Pero el Coco no ha de entrar
porque vela San Miguel con la espada.
Y mi niño va a dormir
porque un ángel va a cantar con el arpa.

ANHELO

¡Fuera águila real que así trocara
el pico en acrostolio, y navegara
por el azul en pos de ti, Dios mío!
Y en linos al trocarseme la pluma
fuera tanto el subir, que fuera espuma
la nube blanca, el corazón navío.

LA MONA QUE DANZA

Danza la mona que va por la plaza,
corre a la boda del rey Florián.
Va bien vestida la pobre rapaza:
luce sombrero y no tiene pan.
¡Pobre la mona que así se disfrazaba
yendo a la boda del rey Florián!
¡Una vuelta! ¡Otra vuelta!
Piensa que al verla tan linda y esbelta,
ambos mañana se casarán.
¡Una vuelta! ¡Otra vuelta!

***

ANDRÉS ISASI
LANDSCHAP

Geen rondfladderende vogel,
geen bloem langs de weg,
geen sprietje in de okerkleurige klei,
geen gouden aar
op de gele aarde,
of de regen brengt ze tot leven.

MOEDER ZINGT

De boeman komt vragen
of er een kindje in huis is.
Binnenkomen kan hij niet,
want Sint-Michiël waakt met zijn zwaard.
En mijn kindje gaat slapen
omdat een engel zingt en harp speelt.

VERLANGEN

Een steenarend maakte
van zijn snavel een boegbeeld
en vaarde door het zwerk achter je aan, lieve hemel!
En toen ik van mijn pen een zeil maakte,
ging ik zozeer de hoogte in dat de witte wolk
schuim werd
waarop mijn hart kon varen.

DE DANSENDE APIN

De apin loopt dansend over het plein
naar de bruiloft van koning Florian.
Het arme meisje is fraai gekleed:
ze draagt een hoed, al heeft ze geen geld om
brood te kopen.
Ocharme de apin die zich zo verkleedt
om naar de bruiloft van koning Florian te gaan!
En draaien maar, en draaien maar!
Als hij ziet hoe elegant en gracieus ze is,
zullen ze morgen trouwen, denkt ze.
En draaien maar, en draaien maar!

***

ANDRÉS ISASI
PAYSAGE

Ni un oiseau virevoltant,
ni une fleur le long du sentier,
ni une brindille dans la terre
ocre, ni un épi doré,
sur la terre jaune,
qui la pluie ne verdisse.

LA MÈRE CHANTE

L'Ibis blanc vient demander
s'il y a un enfant dans cette maison.
Mais l'Ibis ne rentrera pas
parce que saint Michel veille avec l'épée.
Et mon enfant va dormir
puisque un ange va chanter à la harpe.

DÉSIR

Que parte l'Aigle royal, métamorphoser
le bec du navire en éperon, pour mieux glisser
sur le bleu azur, à ta recherche, mon Dieu !
Et que mes plumes se métamorphosent
en voiles,
que l'ascension soit si grande que l'écume
devienne un nuage blanc, le cœur chaviré.

LA GUENON QUI DANSE

Elle danse la guenon qui va vers la place,
elle court aux noces du roi Florián.
Elle est bien habillée la pauvre gamine :
elle arbore un chapeau et n'a pas de pain.
Pauvre guenon qui va ainsi déguisée
se rendant aux noces du roi Florián !
Un tour ! Et encore un autre !
Elle pense qu'en la voyant si mignonne et
si svelte,
qu'ils se marieront tous les deux demain.
Un tour ! Et un encore un autre !

***

EMMA CHACÓN
¡NO LLORES...!

No arrulles sueños de amor,
que el amor es fantasía
y efímero como flor,
que se marchita en un día.
Si dentro del corazón
sientes morir la ilusión,
no llores,
que en el más bello jardín
se suelen también morir
las flores.
No debes nunca aceptar
promesas de amor ninguna,
mira mujer que el amor
es sólo un rayo de luna.
Si dentro del corazón
sientes morir la ilusión,
no llores
no sufras, que el llanto
marchita tu en canto.
No llores ya más.

¡ALLI...!

Viejo tronco de musgo tapizado,
un frondoso nogal para dosel.
Una alfombra de césped perfumado,
en un huevo de un bosque de laurel.

Cuchicheos de brisa en la floresta,
rumores del arroyo saltador.
La campana lejana que contesta
al canto matinal de ruiseñor.

Allí muy lejos de un mundo enemigo
quiero vivir contigo.
Allí muy solos en tus ojos quiero
leer tu amor primero.

Bello rincón de ensueño suspendido,
entre el cielo y la tierra paz y calma.
En tu regazo sea nuestro nido
un trono a los anhelos de mi alma.

***

EMMA CHACÓN
HUIL NIET...!

Koester geen liefdedromen.
Liefde is een hersenschim
even vluchtig als een bloem
die nog voor de avond verwelkt.
Als je in je hart
de liefde voelt sterven,
huil dan niet,
want zelfs in de mooiste tuin
sterven
de bloemen.
Aanvaard nooit
een belofte van liefde.
Besef, vrouw, dat de liefde
niet meer is dan een manestraal.
Als je in je hart
de liefde voelt sterven,
huil dan niet,
laat niet toe dat je tranen
je charme doen verwelken.
Huil niet meer.

DAAR...!

Een oude, met mos bedekte stam,
een loofrijke notenboom als baldakijn.
Een welriekend grastapijt
op een open plek in een laurierbosje.

Gefluister van een briesje in het bos,
geklater van een woelige beek.
In de verte beantwoordt klokkengelui
het ochtendlijke lied van een nachtegaal.

Daar wil ik met jou leven,
ver van de vijandige wereld.
Daar, alleen met jou,
wil ik in je ogen lezen dat dit je eerste liefde is.

Een dromerig hoekje ergens tussen hemel en aarde,
een plek van rust en kalmte.
Moge ons nestje in jouw schoot
een troon zijn voor de verlangens van mijn ziel.

***

EMMA CHACÓN
NE PLEURE PAS... !

Ne te berce pas de rêves d'amour,
puisque l'amour est une fantaisie
éphémère comme une fleur,
qui se fane en un jour.
Si dans ton cœur
tu sens l'illusion mourir,
ne pleure pas,
puisque même dans le plus beau jardin
les fleurs
ont aussi l'habitude de mourir.
N'accepte jamais
aucune promesse d'amour
écoute, dame, l'amour
n'est qu'un rayon de lune.
Si dans ton cœur
tu sens l'illusion mourir,
ne pleure pas
ne souffre pas, puisque les pleurs
fanent dans ton chant.
Ne pleure plus.

LÀ...!

Vieux tronc recouvert de mousse,
pareil à un noyer luxuriant pour un dais.
Un tapis d'herbe parfumé,
dans l'œuf d'une forêt de laurier.

Murmures de la brise dans le bosquet,
rumeurs du fleuve assaillant.
La cloche lointaine qui répond
au chant matinal du rossignol.

Là, très loin d'un monde ennemi
je veux vivre avec toi.
Là, très seuls dans tes yeux, je désire
lire d'abord ton amour.

Beau recoin d'un rêve secret,
entre ciel et terre, paix et calme.
Que notre nid construise en toi
le tabernacle des désirs ardents de mon âme.

***

JESÚS GURIDI
DANZAS VIEJAS

- Tamborcillo de Navidad
- Zortzico de dolor
- La carrasquilla

***

FRANCISCO IBÁÑEZ IRIBARRIA
OS MIRO ANTES DE IRME

Texto: Jorge Oteiza

Mi personal satisfacción me permite dar un salto adelante, no adelantáis nada, os miro antes de irme.
No veis todas las gotas de agua juntas como trigos cortados, suena la lluvia. Cada gota de agua da un paso al frente, todas las gotas de agua a la vez, los cuchillos no alcanzan a cortarlas, la mano se ve obligada a descansar pero los trigos siguen creciendo. No cesa la lluvia y en mi sitio vacío Tenéis también vosotros vuestra cara mojada para siempre.

GABRIEL ERKOREKA
AZULES

Texto: Juan Ramón Jiménez

¡Qué hermosa muestra eres, cielo azul del día,
a los despiertos ojos,
de lo despierto!
¡Qué ejemplo hermoso eres, cielo azul nocturno,
a los ojos dormidos,
de lo que sueña!

JESÚS GURIDI
DANZAS VIEJAS

- Tamborcillo de Navidad
- Zortzico de dolor
- La carrasquilla

***

FRANCISCO IBÁÑEZ IRIBARRIA
IK KIJK NAAR JULLIE VOOR IK HEENGA

Tekst: Jorge Oteiza

Mijn persoonlijke tevredenheid laat me toe een sprong voorwaarts te maken. Jullie lopen helemaal niet vooruit, ik kijk naar jullie voor ik heenga. Jullie zien niet alle waterdruppels samen, als afgesneden aren, de regen tokkelt. Elke waterdruppel zet een stap vooruit, alle waterdruppels tegelijk, die messen niet kunnen snijden, de hand moet rusten maar de aren blijven groeien. Het houdt niet op met regenen en op mijn lege plek is ook jullie gezicht voorgoed nat.

GABRIEL ERKOREKA
BLAUW

Tekst: Juan Ramón Jiménez

Wat een mooi voorbeeld van wakker zijn ben jij,
blauwe hemel overdag,
voor wakkere ogen!
Wat een mooi voorbeeld van dromerigheid ben jij,
nachtblauwe hemel,
voor slapende ogen!

JESÚS GURIDI
DANZAS VIEJAS

- Tamborcillo de Navidad
- Zortzico de dolor
- La carrasquilla

***

FRANCISCO IBÁÑEZ IRIBARRIA
JE VOUS REGARDE AVANT DE PARTIR

Texte : Jorge Oteiza

Mon orgueil me permet de faire un saut en avant
Ne dites rien, que je vous regarde avant de partir.
Ne voyez-vous pas toutes les gouttes d'eau assemblées comme des blés coupés ?
La pluie résonne.
Chaque goutte d'eau fait un pas vers le front, toutes les gouttes d'eau à la fois, les lames ne parviennent pas à les couper, la main se voit obligée au repos mais les blés continuent de pousser. La pluie ne cesse et, à ma place, vide, vous avez, vous aussi, votre visage de mort pour toujours.

GABRIEL ERKOREKA
BLEUS

Texte : Juan Ramón Jiménez

Quel magnifique témoignage tu fais, ciel bleu du jour
pour les yeux éveillés,
de l'éveil !
Quel magnifique exemple tu fais, ciel bleu de la nuit
pour les yeux endormis,
de ce qu'ils rêvent !

FRANCISCO ESCUDERO
OLLO EDER BAT

Oilo eder bat erosi nuen
bizimoduan sartzeko.
Hiru peseta pagatu nuen
jenero ona zelako.
Atezulotik pasa da eta
ez da ageri gehiago.
Trilili eta tralala
kantu guzien amada.
Nik ogi eta singarra
zuk idi baten adarra.

FRANCISCO ESCUDERO
IK HEB EEN KIP GEKOCHT

Ik heb een mooie kip gekocht
om geld te verdienen.
Drie peseta's heb ik ervoor neergeteld,
want ze was van een goed ras.
Ze is door het kattenluik naar buiten gegaan
en nooit teruggekeerd.
Trilili tralala
is de moeder van alle liederen.
Ik brood en spek,
jij een ossenhoorn.

Vertaling: Wouter Meeús

FRANCISCO ESCUDERO
J'AI ACHETÉ UNE POULE

J'ai acheté une magnifique poule
pour gagner de l'argent.
J'ai payé trois pèsètes
parce qu'elle était d'une belle espèce.
Elle est passée par la chatière et
elle ne revient plus.
Lilili lalala,
est mère de tous les chants.
Moi, pain au lard,
Toi, ferrure de bœuf.

Traduction : David Ferré

Monsieur et Madame Charles Adriaenssen • Madame Geneviève Alsteens • Madame Marie-Louise Angenent • Monsieur et Madame Etienne d'Argembeau • Comte Gabriel Armand • Comte et Comtesse Christian d'Armand de Chateaufieux • Monsieur Laurent Arnauts • Duchesse d'Audiffret Pasquier • Monsieur et Madame Laurent Badin • Baron en Barones Jean-Pierre de Bandt • Monsieur Erard de Becker • Monsieur et Madame Roger Bégault • Madame Marie Bégault • Monsieur Jan Behlau • Monsieur Jean-François Bellis • Baron et Baronne Berghmans • Monsieur Tony Bernard • Baron en Barones Luc Bertrand • De Heer Stefaan Bettens • De Heer en Mevrouw Carl Bevernage • Madame Bia • Mevrouw Liliane Bienfet • Monsieur Philippe Bioul • Mevrouw Roger Blanpain • Madame Laurette Blondeel • Monsieur et Madame Mickey Boël • Comte et Comtesse Boël • De heer en Mevrouw Michel Bonne • Monsieur Vincent Boone • Monsieur et Madame Thierry Bouckaert • De Heer en Mevrouw Alfons Brenninkmeijer • Ambassadeur Dr. Günther Burghardt en Mevrouw Rita Burghardt-Byl • Mevrouw Helena Bussers • Madame Marie Anne Carbonez • Baron Cardon de Lichtbuer • Monsieur et Madame Michel Carlier • Monsieur et Madame Hervé de Carmoy • Monsieur Robert Chatin • Prince et Princesse de Chimay • Monsieur et Madame Christian Chérut • Madame Marianne Claes • Monsieur Nicolas Clarembeaux • Monsieur Jim Cloos • Madame Jean de Cock de Rameyen • Monsieur Bernard de Cock de Rameyen • Comtesse Michel Cornet d'Elzius • Monsieur et Madame Patrice Crouan • Prince Guillaume de Croÿ • De Heer en Mevrouw Géry Daeninck • Monsieur et Madame Denis Dalibot • Monsieur et Madame Bernard Darty • Comte Davignon • De Heer en Mevrouw Philippe De Baere • Monsieur Pascal De Grae • De heer en Mevrouw Bert De Graeve • Mevrouw Brigitte De Groof • Baron Andreas De Leenheer • Monsieur Michel Delloye • Monsieur et Madame Alain De Pauw • Monsieur Patrick Derom • Monsieur Laurent Desseille • De heer Eric Devos • Monsieur Amand-Benoît D'Hondt • Monsieur Régis D'Hondt • Madame Iro Dimitriou • De heer en Mevrouw Pieter Dreesmann • M. Bruce Dresbach et Dr. Corinne Lewis • De Heer en Mevrouw Bernard Dubois • Madame Sylvie Dubois • Monsieur et Madame Pierre Dumolard-Balthazard • Monsieur Paul Dupuy • Mr. Graham Edwards • Madame Dominique Eickhoff • Madame Jacques E. François • Madame Sophie de Galbert • De heer en Mevrouw Marnix Galle Sioen • Monsieur Marc Ghysels • Monsieur et Madame Léo Goldschmidt • Madame Sylvia Goldschmidt • De heer André Gordts • Comtesse Nadine le Grelle • Monsieur et Madame Pierre Guilbert • Madame Nathalie Guiot • Monsieur Paul Haine • Monsieur et Madame Bernard Hanotiau • De Heer en Mevrouw Philippe Haspesslagh • Monsieur Thierry Hazevoets • De Heer en Mevrouw Pieter Heering • Monsieur Jean-Pierre Hoa • De Heer Xavier Hufkens • Madame Christine Huvelin • Mevrouw Bonno H. Hylkema • Monsieur et Madame Fernand Jacquet • Monsieur Maxime Jadot • Monsieur et Madame Jean-François Jans • Barones Janssen • Baron et Baronne Paul-Emmanuel Janssen • Madame Patricia de Jong • Madame Elisabeth Jongen • De heer en Mevrouw Martin Kallen • Monsieur et Madame Adnan Kandiyoti • Monsieur Claude Kandiyoti • Monsieur Sam Kestens • Monsieur Peter Klein et Madame Susanne Hinrichs • Dr. et Madame Klaus Körner • Monsieur Charles Kramarz • Madame Jean-Jacques Kreglinger • Monsieur et Madame Charles Kriwin • Monsieur et Madame Antoine Labbé • Madame Marleen Lammerant • Mademoiselle Alexandra van Laethem • Madame Brigitte de Laubarede • Chevalier et Madame Laurent Josi • Monsieur Pierre Lebeau • Monsieur et Madame François Legein • Monsieur et Madame Laurent Legein • Monsieur et Madame Charles-Henri Lehideux • Monsieur Mark Le Jeune • Monsieur et Madame Gérald Leprince Jungbluth • Madame Dominique Leroy • De Heer en Mevrouw Thomas Leysen • Madame Florence Lippens • Madame Daphné Lippitt • Monsieur et Madame Clive Llewellyn • Monsieur Manfred Loeb • Madame Marguerite de Longeville • Comte et Comtesse Jean-Baptiste de Looz-Corswarem • Monsieur et Madame Thierry Lorang • Madame Olga Machiels - Osterrhieth • De heer Peter Maenhout • Madame Oscar Mairlot • Monsieur et Madame Jean-Pierre Mariën • Monsieur et Madame Jean-Pierre Marchant • Notaris Luc L. R. Marroyen • De heer en Mevrouw Frederic Martens • Monsieur et Madame Yves-Loïc Martin

• De heer en Mevrouw Paul Maselis • Monsieur et Madame Dominique Mathieu-Defforey • Monsieur Etienne Mathy • Madame Luc Mikolajczak • De heer en Mevrouw Frank Monstrey-Noé • Madame Philippine de Montalembert • Baron et Baronne Dominique Moorkens • Madame Jean Moureau-Stoclet • Madame Nelson • De heer en Mevrouw Robert van Oordt • Mevrouw Thérèse Opstal • Monsieur Laurent Pampfer • Comte et Comtesse Baudouin du Parc Locmaria • Madame Jessica Parser • Madame Jean Palfrene - Piquera • Monsieur et Madame Dominique Peninon • Monsieur et Madame Olivier Périer • Monsieur Frédéric Peyré • Monsieur Gérard Philippson • Madame Florence Pierre • Madame Marie-Caroline Plaquet • Madame Suzanne de Potter • Baronne Caroll Pucher • Monsieur et Madame André Querton • Madame Hermine Rédélé Siegrist • Monsieur et Madame Ramon Reyntiens • Madame Olivia Nicole Robinet-Mahé • Madame Didier Rolin Jacquemyns • De heer en Mevrouw Anton van Rossum • Monsieur et Madame Bernard Ruiz Picasso • Monsieur et Madame Jean Russotto • Monsieur et Madame Samir Sabet d'Acree • Monsieur et Madame Dominique de Saint-Rapt • Monsieur et Madame Frederic Samama • Monsieur Jean-Pierre Schaeken-Willemaers • Monsieur Grégoire Schöller • Monsieur et Madame Philippe Schöller • Monsieur et Madame Hans C. Schwab • Chevalier Alec de Selliers de Moranville • Monsieur et Madame Tommaso Setari • Madame Gaëlle Siegrist Mendelssohn • Messieurs Bernard Slegten et Olivier Toegemann • Mr. & Mrs. Trevor Soames • Monsieur Patrick Solvay • Madame Mario Spandre • Monsieur Eric Speeckaert • Vicomte Philippe de Spoelberch • Madame Anne-Véronique Stainier • Madame Irene Steels-Wilsing • De heer en Mevrouw Jan Steyaert • Stichting Liedts-Meesen • Monsieur et Madame Stoclet • Baron et Baronne Hugues van der Straten • Mevrouw Christiane Struyven • Monsieur et Madame Julien Struyven • De heer Coen Teulings • Monsieur Daniel Thierry • Madame Véronique Thierry • Madame Astrid Ullens de Schooten • Madame Brigitte Ullens de Schooten • Monsieur Marc Urban • Dr. Philippe Uytterhaegen • De heer Marc Vandecandelaere • De heer Alexander Vandenbergen • Mevrouw Greet Van de Velde • De heer Jan Van Doninck • Madame Nadine van Havre • Madame Lizzie Van Nieuwenhuysse • De heer Johan Van Wassenhove • Baron et Baronne de Vaucleroy • Baronne Velge • De heer Eric Verbeeck • Monsieur et Madame Denis Vergé • Monsieur et Madame Bernard Vergnes • Monsieur et Madame Alexis Verougstraete • Mevrouw Eddy Vermeersch • De heer en Mevrouw Axel Vervoordt • Monsieur Guy Vieilleveigne • De heer en Mevrouw Karel Vinck • Vrienden van het Zoute • Madame Gabriel Waucquez • Monsieur et Madame Peter Wilhelm • Monsieur et Madame Luc Willame • Monsieur Robert Willocx • Monsieur et Madame Antoine Winckler • Monsieur et Madame Bernard Woronoff • Chevalier Godefroid de Wouters d'Oplinter • Mr. Johan Ysewyn & Ms Georgia Brooks • Monsieur et Madame Jacques Zucker • Monsieur et Madame Yves Zurstrassen • Zita, Maison d'Art et d'Âme

Contact : 02 507 84 21 ou 02 507 84 01 - patrons@bozar.be

YOUNG PATRONS

Monsieur Ludovic d'Auria • Comte Xavier de Brouhoven de Bergeyck • Monsieur José de Pierpont • Mevrouw Valentine Deprez • Monsieur et Madame Alexandre Lattès • Mrs Richard Llewellyn • Madame Elozi Lomponda • De heer Stephane Nerinckx • Madame Constance Nguyen • Prince Rahim Khan Samii • Monsieur Jean-Charles Speeckaert • De heer Alexander Tanghe • Monsieur Charles-Antoine Uyttenhove • Mevrouw Elise Van Craen • Mevrouw Julie Van Craen • Madame Valentine van Rijkjevorsel • Madame Charlotte Verraes • Madame Sarah Zucker

Contact : 02 507 84 28 - youngpatrons@bozar.be

Overheidssteun · Soutien public · Public partners

Federale Regering · Gouvernement Fédéral

Diensten van de Eerste Minister, Cel algemene beleidscoördinatie · Services du Premier Ministre, Cellule de coordination générale de la politique · Diensten van de Vice-eersteminister en Minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel · Services du Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Emploi, de l'Economie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur · Diensten van de Vice-eersteminister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Grote Steden en de Regie der gebouwen · Services du Vice-Premier Ministre et Ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé des Grandes Villes et de la Régie des bâtiments · Diensten van de Vice-eersteminister en Minister van Ontwikkelingssamenwerking, Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post · Services du Vice-Premier Ministre et Ministre de la Coopération au développement, de l'Agenda numérique, des Télécommunications et de la Poste · Diensten van de Vice-eersteminister en Minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen · Services du Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales · Diensten van de Minister van Begroting, belast met de Nationale Loterij · Services du Ministre du Budget, chargé de la Loterie nationale · Diensten van de Minister van Financiën · Services du Ministre des Finances

Vlaamse Gemeenschap

Kabinet van de Minister-president en Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed · Kabinet van de Minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Communauté Française

Cabinet du Ministre-Président · Cabinet de la Vice-Présidente et Ministre de l'Education, de la Petite enfance, des Crèches et de la Culture · Cabinet du Ministre de l'Aide à la jeunesse, des Maisons de justice et de la Promotion de Bruxelles

Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens

Kabinet des Ministerpräsidenten

Région Wallonne

Cabinet du Ministre-Président

Brussels Hoofdstedelijk Gewest · Région de Bruxelles-Capitale

Kabinet van de Minister-President · Cabinet du Ministre-Président · Kabinet van de Minister van Financiën, Begroting, Externe Betrekkingen en Ontwikkelingssamenwerking · Cabinet du Ministre des Finances, du Budget, des Relations extérieures et de la Coopération au Développement

Vlaamse Gemeenschapscommissie

Commission Communautaire Française

Stad Brussel · Ville de Bruxelles

Internationale partners · Partenaires internationaux · International partners

European Concert Hall Organisation: Concertgebouw Amsterdam · Gesellschaft der Musikfreunde in Wien · Wiener Konzerthausgesellschaft · Cité de la Musique Paris · Barbican Centre London · Town Hall & Symphony Hall Birmingham · Kölner Philharmonie · The Athens Concert Hall Organization · Konserthuset Stockholm · Festspielhaus Baden-Baden · Théâtre des Champs-Élysées Paris · Salle de concerts Grande-Duchesse Joséphine-Charlotte de Luxembourg · Paleis voor Schone Kunsten Brussel/Palais des Beaux-Arts de Bruxelles · The Sage Gateshead · Palace of Art Budapest · L'Auditori Barcelona · Elbphilharmonie Hamburg · Casa da Música Porto · Calouste Gulbenkian Foundation Lisboa · Palau de la Música Catalana Barcelona · Konzerthaus Dortmund

Institutionele partners · Partenaires institutionnels · Institutional partners

Structurele partners · Partenaires structurels · Structural partners

Bevoorrechte partners · Partenaires privilégiés · Privileged partners

Stichtingen · Fondations · Foundations

Media partners · Partenaires médias

Promotiepartners · Partenaires promotionnels · Promotional partners

Officiële leverancier · Fournisseur officiel · Official supplier

Corporate Patrons

EDMOND DE ROTHSCCHILD (EUROPE) · LHOIST · LINKLATERS · PUILAETCO DEWAAY PRIVATE BANKERS S.A. · SOCIÉTÉ FÉDÉRALE DE PARTICIPATIONS ET D'INVESTISSEMENTS S.A. · FEDERALE PARTICIPATIE EN INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ NV

Contact : 02 507 84 45 – patrons@bozar.be

BO ZAR

Je honger naar muziek is nog niet gestild?
Maak je keuze tussen de volgende suggesties.

Votre soif de musique n'est pas éteinte ?
Faites votre choix parmi les suggestions suivantes.

11.04.2018 · 20:00

Eduardo Egüez
in het kader van de tentoonstelling ·
dans le cadre de l'exposition
"Spanish Still Life"

Eduardo Egüez, barokgitaar, luit ·
guitare baroque, luth
Werken van · Œuvres de Luis Milan,
Luys de Narváez, Esteban Daça,
Alonso Mudarra, Santiago de Murcia,
Gaspar Sanz

13.04.2018 · 20:00 · SMG

**Matthias Weckmann : the German
Baroque Legacy, Abendmusik I**
Bernard Foccroulle, orgel · orgue
Matthias Weckmann, *Praeambulum
Primi Toni a 5; Canzon in d · Canzon
en ré mineur; Ach wir armen Sünder;
Magnificat Secundi Toni; Fuga ex D
pedaliter Primi Toni; Gelobet seist Du,
Jesu Christ (I); Canzon in C · Canzon
en do majeur; Es ist das Heyl uns
kommen her*

14.04.2018 · 20:00 · KAP

**Matthias Weckmann : the German
Baroque Legacy Abendmusik II**
Ricercar Consort

Philippe Pierlot, leiding · direction
Matthias Weckmann, Christoph
Bernhardt, *Vocale werken · Œuvres
vocales*
Coprod.: Ricercar Consort

14.04.2018 · 22:00 · KAP

**Matthias Weckmann : the German
Baroque Legacy Abendmusik III**
Ensemble InAlto

Lambert Colson, cornets & cornettini,
leiding · cornets & cornettini, direction
Ortwin Lowyck, Gabriel Grosbard,
viool · violon
Josué Melendez, cornets & cornettini
Guy Hanssen, Adam Woolf, Bart
Vroomen, trombone
Anaïs Ramage, dulciaan · dulciane
Sofie Vanden Eynde, teorbje · théorbje
Marc Meisel, klavecimbel, orgel ·
clavecin, orgue
Werken van · Œuvres de Johann
Schop, Matthias Weckmann, Heinrich
Scheidemann, Anthony Holborne

Alle info vind je op · Pour toute info : www.bozar.be